

Δημόσια Διαβούλευση της ΡΑΑΕΥ επί του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης (ΔΠΑ) του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ) για τα έτη 2025- 2034

Σχόλια ΙΕΝΕ

Το ΔΠΑ 2025-2034 του ΑΔΜΗΕ επικεντρώνεται σε δύο βασικούς τομείς δράσεων, τις Διεθνείς Διασυνδέσεις και τα Έργα Συστήματος. Έτσι, σχεδιάζεται σημαντική αύξηση της καθαρής ικανότητας μεταφοράς του Ελληνικού ηλεκτρικού συστήματος μέσω των διεθνών διασυνδέσεων με τις όμορες χώρες και συνεπακόλουθα σε αύξηση του προβλεπόμενου ποσοστού διασυνδεσιμότητας για το έτος 2030, που ανταποκρίνεται στους στόχους της ΕΕ.

Επιπλέον, συμπεριλαμβάνονται διηπειρωτικές διασυνδέσεις με Αφρική και Ασία που θα καταστήσουν την χώρα σημαντικό ενεργειακό κόμβο στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η μεγάλη διείσδυση των ΑΠΕ στα ηλεκτρικά συστήματα καθιστούν αναγκαίες και χρήσιμες τις διεθνείς και διηπειρωτικές διασυνδέσεις χάρις και στις νέες τεχνολογίες, καθιστώντας προσιτή άφθονη ηλεκτρική ενέργεια στους καταναλωτές. Το Πρόγραμμα του ΑΔΜΗΕ ανταποκρίνεται προς το μέλλον.

Στα Έργα Ανάπτυξης Συστήματος περιλαμβάνονται 90 έργα, με εγκατάσταση νέου εξοπλισμού σε υφιστάμενους Υποσταθμούς και υποδομές του ΑΔΜΗΕ, συμπεριλαμβάνονται πολλά έργα με επεκτάσεις και νέες γραμμές μεταφοράς, υποσταθμοί, αντικατάσταση παλαιού εξοπλισμού με νέας τεχνολογίας στοχεύοντας στην αύξηση της αξιοπιστίας και αδιάλειπτη παροχή υψηλής ποιότητας ηλεκτρική ενέργεια. Τα νέα έργα Ανάπτυξης του Συστήματος Μεταφοράς ανταποκρίνονται στις νέες συνδέσεις καταναλωτών και σε πλήθους μονάδων παραγωγής, κυρίως με ΑΠΕ.

Κύριο μέλημα η αντικατάσταση παλαιού και γερασμένου εξοπλισμού με νέο αξιόπιστο σύγχρονης τεχνολογίας, σημειώνοντας ότι ο εξηλεκτρισμός της χώρας κλείνει 75 χρόνια, οπότε ο παλιός εξοπλισμός αντικαθίσταται διατηρώντας υψηλή

αξιοπιστία στο Σύστημα. Επιπλέον, γίνεται εκσυγχρονισμός των συστημάτων ελέγχου & εποπτείας σε ΚΥΤ με σύγχρονα ψηφιακά συστήματα.

Θα ήταν πολύ χρήσιμο οι σχετικές και άμεσες πρωτοβουλίες, όταν τα νέα έργα του ΑΔΜΗΕ συναντούν ενδεχομένως κάποιες τοπικές αντιδράσεις, να επιλαμβάνεται αμέσως η αρμόδια Δημόσια υπηρεσία ή και η Δικαστική εξουσία ώστε σύντομα να λύνονται τα προβλήματα γιατί η καθυστέρηση έχει μεγάλο κόστος, ενώ αποβαίνει και επικίνδυνη για την ασφάλεια της ηλεκτροδότησης, όπως επίσης και για τις αναγκαίες και προβλεπόμενες αδειοδοτικές διαδικασίες. Τα αντανakλαστικά της κυβέρνησης πρέπει να είναι άμεσα γιατί τέτοιες δράσεις είναι προς όφελος όλων των καταναλωτών και συμβάλλουν στην αξιοπιστία του Συστήματος.

Σημαντικά μεγάλο μέρος των έργων του Συστήματος καλύπτουν οι διασυνδέσεις των νησιών για την διακοπή λειτουργίας των αυτόνομων πετρελαϊκών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής. Εκτός από τις διασυνδέσεις των Κυκλάδων και της Κρήτης που είναι σε φάση ολοκλήρωσης, δύο μεγάλα έργα είναι στο Πρόγραμμα, η διασύνδεση με το ηπειρωτικό Σύστημα των Δωδεκανήσων και η διασύνδεση νησιών του Βορειοανατολικού Αιγαίου με το σύστημα. Για όλα τα έργα του Συστήματος για την περίοδο 2025-2028 προβλέπονται στον προϋπολογισμό του Πίνακα περί τα €4.5 δισ. και συνολικά για την περίοδο 2025-2034 περί τα €6.0 δισ. Δεν αναφέρεται εάν θα υπάρξει κάποια οικονομική υποστήριξη των έργων διασύνδεσης των νησιών από το κράτος ή από Κοινοτικούς πόρους. Εδώ τίθεται το ερώτημα πόσο ρεαλιστικός είναι ο προγραμματισμός αυτών των δύσκολων και δαπανηρών έργων και η χρηματοδότηση/εκτέλεση σε τόσο στενά χρονικά περιθώρια, ιδιαίτερα στην πρώτη περίοδο 2025-2028 και προτείνεται η αναγκαία αναθεώρηση.

Αναμφισβήτητα η ανάπτυξη του ηλεκτρικού δικτύου αποτελεί έναν από τους κύριους πυλώνες υλοποίησης του Target Model, καθώς η επιτυχία του στηρίζεται στην σύζευξη των τιμών μεταξύ των γειτονικών χωρών. Όμως, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην αξιοπιστία του ηλεκτρικού δικτύου. Τα νέα δεδομένα, με την γρήγορη ανάπτυξη των ΑΠΕ, δημιουργούν πρωτόγνωρα φαινόμενα υψηλών τάσεων με αποτέλεσμα να ελλοχεύει ο κίνδυνος ενός μερικού ή ολικού blackout. Είναι εύκολα αντιληπτό ότι κάθε διακοπή της τροφοδοσίας σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς δημιουργεί τεράστια προβλήματα τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τους προμηθευτές, ειδικά τώρα με την ανάπτυξη των PPAs/two-side CFDs.

Ένα ακόμη ζήτημα, το οποίο χρειάζεται μεγαλύτερη σαφήνεια, είναι το κομμάτι του κοινωνικού οφέλους. Αν και η ανάπτυξη του ηλεκτρικού δικτύου προσφέρει έμμεσα πολλά πλεονεκτήματα, γίνεται ωστόσο δύσκολα αντιληπτό καθώς ο καταναλωτής προτιμά μια πιο ξεκάθαρη βελτίωση της οικονομικής του θέσης. Θα αποτελέσει πρόκληση η ανάπτυξη ενός δικτύου που να εξυπηρετεί τα υπεράκτια αιολικά, ενώ οι βιομηχανίες μας δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στον ανταγωνισμό.

Η εμπειρία από προηγούμενα προγράμματα δείχνει ότι απαιτείται καλύτερος συντονισμός, απλοποίηση διαδικασιών και ενίσχυση της τεχνικής υποστήριξης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Επιπλέον, η αντιμετώπιση της ενεργειακής

ένδειας πρέπει να αποτελέσει διακριτό πυλώνα, με στοχευμένες παρεμβάσεις σε ευάλωτα νοικοκυριά.

Θετική είναι η πρόβλεψη για ενίσχυση των δικτύων και την ανάπτυξη αποθήκευσης ενέργειας, καθώς αυτά αποτελούν κρίσιμες υποδομές για την απρόσκοπτη ενσωμάτωση των ΑΠΕ. Παράλληλα, η προώθηση της κυκλικής οικονομίας και της βιώσιμης κινητικότητας ενισχύει τη διατομεακή προσέγγιση του σχεδίου, κάτι που είναι απαραίτητο για την επιτυχία του.

Συνολικά, το Σχέδιο ΔΠΑ κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά απαιτείται συνεχής αξιολόγηση, διαφάνεια και ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών (μέσω των ΟΤΑ) και των διαφόρων φορέων στην εφαρμογή του. Η δημόσια διαβούλευση είναι μια ευκαιρία να ενισχυθεί η κοινωνική αποδοχή και να διαμορφωθεί ένα σχέδιο που ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες της χώρας.